

A Rabbinic Ban: Medication on Shabbat? (continued)

1. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 8:15:15:4

ולפי ההסבר האמור בדעת הרמב"ם הטור והשו"ע שיוצא לנו עפ"י ד"ה ט"ז [שכה:כה], דאסור לטפל אפי' בדרך שאין בה שחיקה, אם יש אפשרות גם לטפל דרך שחיקה], צריך להיות איפוא הדין בזמנינו שישנם רפואות כאלה לסוגי מחלות שאדם פרטי לא יוכל בשום פנים להכיןם ולעשותם, דלסוג מחלה כזאת שאין תרופה לה כי אם מסוגי התרופות שאדם פרטי לא יוכל בשום פנים לעשותם דאזי מותר לו שפיר לקחתם בשבת במקום צערא בהיות שאין שייכות רפואה למחלה זאת ע"י שחיקת סמנים כלל, וא"כ לא הוי זה בכלל הגזירה.

ואפילו אם המצא ימצא סוג בני אדם של מיעוטא דמיעוטא שמחזיקים בתועלת עשיית תרופה שטעונה שחיקת סמנים גם לסוג מחלה האמורה, וגם מכינים אותה בעת לצורך, מ"מ י"ל דאפילו הכי עלינו ללכת בזה אחרי רובא דעלמא.... ודוחק לחלק בזה בין כשלוקחים תרופה שלא שייך בה כלל שחיקת סמנים לבין כשלוקחים תרופה שכן יש בזה שחיקת סמנים אבל היא נעשית בבתי החרושת ורק אדם פרטי אינו יכול להכיןם, דמאי שנא, דזיל בתר טעמא, בהיות דאצל החולה ואצל כל אדם פרטי אחר אין דרך שיבואו בזה לידי שחיקה.

וראיתי בספרים קצות השלחן ח"ז סי' קל"ד בבדי השלחן אות ז' ושו"ת עולת נח סי' ג' שדנים ג"כ לומר שלא יהא שייך בזמן הזה גזירת סמנים, אבל המה דנים בדרך כלל ובאים עלה מכח טעם דבטל הטעם, וממילא מעוררים מה שיש לדון דאעפ"י שבטל הטעם לא בטלה הגזירה, עיין בדבריהם באריכות. אבל לפי דברינו האמורים יוצא שבכל כהאי גוונא גם מתחילה לא גזרו.

ובאופן כללי קשה לדון להתיר בזה"ז כי רבו בקרב העדות השונות שמשמשים גם בתרופות ביתיות שעורכין אותן בעצמם באופן שקיים שפיר טעם הגזירה של שחיקת סמנים.

According to the explanation offered for the view of Rambam, Tur and Shulchan Aruch, which emerges from the words of the Taz [328:28, that one may not treat, even with a method that does not involve grinding, if there is a possibility of treating via grinding], the rule in our day, when there are cures for particular illnesses which no individual could prepare via any means, then it must be fine to take them on Shabbat in a case of pain, since there is no possibility of healing this illness via grinding ingredients at all. If so, it was not included in the decree!

And even if there could somehow be found some kind of person, a minority of a minority, who held to the benefit of making a medicine which requires grinding ingredients even for this type of illness, and they did prepare it in cases of need, still, one could say that even still we follow the majority of the world... It is hard to distinguish between those who take medicine for which there is no possibility of grinding ingredients and those who take a medicine which involves grinding ingredients but it's done in factories and it's just that individuals cannot prepare them.. What's the difference? Look at the reasoning – since for the patient and every other individual there is no way to come to grinding.

And I saw in Ketzot haShulchan 7:134 in Badei haShulchan 7, and Responsa Olat Noach 3, who also argue that the decree for [grinding] ingredients is not relevant today, but they make a generalized argument, saying that the reason for the decree is gone. This awakens the debate of "even though the reason is gone, the decree is not gone," see their words at length. But according to our words it emerges that the decree was never made for such a case in the first place.

And in general it is hard to argue to permit today, for there have increased in various populations those who use home remedies which they prepare themselves, such that the reason for the decree of grinding ingredients does apply.

2. Rabbi Hershel Schachter (21st century USA), Nefesh haRav pg. 173

וזכורני היאך שכעס רבנו על זה שהתיר לבעל הבית שלו לקחת תרופות בשבת ויום טוב. ואמר בזה הלשון - "על הראשונים אנו מצטערים" [כלומר שאין אנו מבינים אל נכון כוונת התוספות במה שהתירו לטפח ולרקד].

And I remember how our master [Rabbi Yosef Dov Soloveitchik] was angry regarding a rabbi who permitted his congregant to take medicine on Shabbat and Yom Tov. He said thus: "We are upset about the earlier ones" [meaning: we don't understand properly how Tosafot permitted clapping and dancing (on Shabbat)].

Four Exceptions

3. Talmud, Avodah Zarah 28b

אמר רבה בר זוטרא אמר רבי חנינא: מעלין אזנים בשבת. תני רב שמואל בר יהודה ביד אבל לא בסם. איכא דאמרי בסם אבל לא ביד. מ"ט? מזריף זריף.

Rabbah bar Zutra cited Rabbi Chanina: One may "elevate ears" on Shabbat. Rav Shemuel bar Yehudah taught: By hand, not with ointment. Some say: With ointment, not by hand. Why? That can bruise.

4. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 21:31

וכן מותר ליחנק וללפף את הקטן ולהעלות אזנים בין ביד בין בכלי, ולהעלות אנקלי, שכל אלו וכיוצא בהן אין עושין אותן בסמנין כדי לחוש לשחיקה ויש לו צער מהן.

And so one may "choke" or wrap a child and elevate ears, by hand or with an implement, and elevate the earlobe. All of this and the like are not done with ingredients so that there would be concern for grinding, and the situation is painful.

5. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Kesef Mishneh to Hilchot Shabbat 21:31

וק"ל מנ"ל לרבינו למישרי בכלי? ועוד קשה היאך כתב שכל אלו וכיוצא בהם אין עושים אותם בסמנים, דמשמע שאין דרך לעשותם בסמנים, ובגמ' משמע שדרך העולם לעשותם בסמנים מדאיצטריך לומר "אבל לא בסם"! ועוד למה לא כתב רבינו בהדיא "אבל לא בסם?" לפיכך נ"ל שגורס "בכלי" במקום "בסם", וה"ג: "תני רב שמואל בר יהודה בין ביד בין בכלי. איכא דאמרי ביד אבל לא בכלי. מ"ט? מיזרף זריף." ופסק כלישנא קמא דמיקל משום דמידי דרבנן הוא ולקולא וסובר שאין דרך להעלותם בסם ומש"ה ליכא למיגזר בהו משום שחיקת סמנים:

And this is difficult to understand; how did our master know to permit with an implement? Further, how did he write that all such things are not done with ingredients, indicating that they are not normally done with ingredients? The Talmud sounds like people normally do them with ingredients, since it had to say, "But not with medicine!" Further, why didn't our master write explicitly, "But not with medicine?" Therefore, it appears to me that his edition said "with an implement" instead of "with medicine". His text read: "Rav Shemuel bar Yehudah taught: By hand or with a tool. Some say: By hand, not with a tool. Why? That can bruise." And he followed the first approach, which is lenient, because it is a rabbinic issue and it is lenient. He thought it was not normally done with medicine, and therefore there was no reason to decree for grinding ingredients.

6. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:144

מי שחש בעינו נותנים כלי מתכות על העין כדי לקרר, וה"ה שמקיפין בטבעת או בכלי את העין כדי שלא יתפשט הנפח. [רש"י] וכתב הח"א וה"ה דמותר לדחוק בסכין חבורה כדי שלא תתפשט.

One who has aching eyes, they place a metal implement on the eye to cool it, as well as put a ring or implement around the eye to prevent inflammation from spreading. (Rashi) And the Chayei Adam wrote that the same applies to pressing a knife on a bruise to keep it from spreading.

7. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Orach Chaim 328:42

אין מתעמלין, היינו שדורס על הגוף בכח כדי שייגע ויזיע; ואסור לדחוק כריסו של תינוק כדי להוציא הרעי.

One may not be *mitamel*, meaning to massage the body with force so that one is exhausted and one sweats. And one may not press a child's belly to cause excretion.

8. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:130

ואין להקשות כיון שאין כאן שייכות שחיקת סממנים היה לנו להתיר כמו בסעיף שאח"ז, י"ל דכיון שלפעמים מביאין הזיעה על החולה ג"כ ע"י סממנים חיישינן שיעשה רפואה האחרת. משא"כ בסעיף שאח"ז שאין שייכות רפואה לאותן הדברים ע"י שחיקת סממנים כלל לא גזרינן.

And one should not ask: Since grinding ingredients is not relevant here, we should permit it as is seen in the next paragraph! One could say that since sometimes they cause an ill person to sweat via ingredients, we worry that they might do the other healing method. As opposed to the next paragraph, where there is no relevant cure for those things via grinding ingredients, so there is no decree.

9. Braces, https://halachipedia.com/index.php?title=Medicine_on_Shabbat#cite_ref-35

Braces may be worn on Shabbat because there is no medicine for aligning teeth properly.

10. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia/USA), Igrot Moshe Orach Chaim 3:53

ובחולה שמותר לקחת רפואה בשבת ויש לו גם מיחוש וחולי כזה שאסור בשביל מחלה זו לקחת רפואה, אם מכיון שהותר לו לקחת רפואה בשביל המחלה הותר לו גם ליקח הרפואה בשביל המיחוש והחולי שהיה אסור בשבילו או שלא הותר, מסתבר שאסור אף שלא ידוע לי ראייה ע"ז, דאין טעם להתירו, דהא צריך מלאכה אחרת בשביל הרפואה דהמיחוש ויש לחוש לשחיקת סממנים והבשול וההוצאה לרה"ר שבשביל רפואה זו שצריכים ביחוד והוא ממילא בכלל הגזירה.

And regarding a patient who is permitted to take medicine on Shabbat, and who also has another ache and illness for which one may not take medicine – whether because he is allowed to take medicine for the [greater] disease, therefore he is also permitted to take medicine for the ache and illness for which medicine would otherwise be prohibited, or whether it is not permitted. Logically one may not, even though I do not know of a proof for this. There is no reason to permit it, since other melachah is needed to heal that ache, and there is [secondary] concern for grinding ingredients, cooking, and transporting to a public area for this medicine specifically. So it is within that decree.

11. Talmud, Eruvin 102b, and Tosafot (12th-13th century Western Europe) מחזירין

תנו רבנן: "רטיה שפרשה מעל גבי מכה מחזירין בשבת."

תוספות: פ"י בקונט' " ...לשחיקת סממנין ליכא למיחש כיון דמאתמול הוה עילויה. ..."

Our sages taught: If a bandage slips from a wound, one may return it on Shabbat.

Tosafot: Rashi explained: "... There is no concern for grinding ingredients, since it was on him yesterday."...

12. Talmud, Shabbat 140a

רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דליבא, אתא לקמיה דמר עוקבא, אמר ליה "זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי." אזל אישתי חמשא בשבת ומעלי שבת. לצפרא אזל שאל בי מדרשא... אמר להו רב חייה בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בידיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב: שורה בצונן ומניח בחמה. כמאן דשרי? אפילו למאן דאסר, הני מילי היכא דלא אישתי כלל, אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן.

Rav Acha bar Yosef felt a heavy heart. He came to Mar Ukva. He said to him: "Go drink three measures of *chiltit* [asafoetida] on three days." He went and drank it on Thursday and Erev Shabbat. That morning he inquired in the beit midrash... Rav Chiya bar Avin told them: This happened to me, and I asked Rav Ada bar Ahavah, who did not know. I asked Rav Huna, and he cited Rav: Soak it in cold water and place it in the sun. Is this only within the view that permits [soaking asafoetida on Shabbat for everyone]? Even the one who prohibits only does so for someone who has not drunk it at all. Here, since he drank on Thursday and Erev Shabbat, not drinking on Shabbat would be dangerous.

13. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia/USA), Igrot Moshe Orach Chaim 3:53

ואם הוא איש כזה שמחמת שלהתרפא בהפילן צריך עשרה ימים רצופין שא"א בלא שיקח גם בשבת לא יוכל להתרפא יחלה מצד זה בחולשת העצבים שקורין נערוון שיהיה חשש להמחלה שנקרא נערוון ברעק דאן הוא ודאי בדין מיחוש שמצטער כל גופו שיש להתיר שיקח בשינוי קצת השייך לשנות גם ברפואת לקיחת הפילן אף שלא שייך שינוי בהבליעה, דהוא כהסברא השלישית שם, ואם א"א בשינוי יש להתיר גם בלא שינוי כשיטה ראשונה שם.

If he is the sort of patient who needs ten consecutive days in order to be healed with the pills, such that healing would be impossible if he would not take them on Shabbat, and he would suffer from stress and there would be concern for a nervous breakdown, then he certainly is in the category of one whose entire body is ill, and one may permit him to take them with some small variation, as is possible in taking pills, even if no change in swallowing is possible. This is like the third view [in Orach Chaim 328:17]. Where no variation is possible, one should permit it even without the variation, like the first view there.

14. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), Shemirat Shabbat k'Hilchatah 34:17 footnote 76

ושמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א דרק אם ההפסקה תגרום לו נזק, או שהרפואה היא דוקא מספר ימים רצופים אשר מוכרח להיות שבת ביניהם, כי אז יש להקל.

And I heard from Rav Shlomo Zalman Auerbach that there is leniency only if halting will harm him, or the cure is specifically for a period of consecutive days such that Shabbat must be among them.

15. Rabbi Shlomo ibn Aderet (13th-14th century Spain), Chiddushei Rashba to Berachot 38a

היינו דל"ק לי' שתית שמן בשבת ע"י אניגרון למי שחושש בגרונו משום דאניגרון כיון שדרכן של בני אדם לשתותו כך ליהנות בו לפעמים ושלא מחמת רפואה השתא נמי דשתי ליה לכוונת רפואה לא גזרינן ביה משום שחיקת סמנין, דאיכא למיתלי דילמא לשתית הנאה בעלמא קא מיכרין, ולא פלוג רבנן בין שותה לרפואה לשותה לכוונת הנאה.

And this is why he was not bothered by drinking oil on Shabbat via *anigrón* for someone who has a sore throat. Since people normally drink it to enjoy it, and not for medicinal reasons, so now that he does drink it with intent for medication we don't decree lest one grind ingredients, since he could say he just intends to drink it for pleasure. The rabbis did not distinguish between one who drinks it for medicinal reasons and one who drinks it for pleasure.

16. Rabbi Haim Jachter, <https://www.koltorah.org/halachah/taking-medicine-on-shabbat-part-i-by-rabbi-chaim-jachter>

Rav Yosef Adler cites Rav Yosef Dov Soloveitchik as ruling that one may take aspirin on Shabbat because it is considered מאכל בריאים. The Rav explains that some healthy people take aspirin as a preventative for heart attacks. *Shemirat Shabbat Kehilchata* (34:3, citing *Teshuvot Minchat Yitzchak* 3:35) disagrees, defining מאכל בריאים in a narrower manner. According to this source, this category applies only to something consumed by healthy people for non-medicinal purposes.

17. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Orach Chaim 328:21

שורה אדם קילורין בערב שבת ונותן ע"ג העין, שאינו נראה אלא כרוחץ; והוא דלא עמיץ ופתח. ולא חיישינן משום שחיקת סמנים, דכיון שלא התירו לו לשרותן אלא מע"ש איכא היכרא.

One may soak *kilorin* before Shabbat and place it on the eye [on Shabbat], because it only appears like washing, so long as he does not squeeze [the eye] closed and open it. And we are not concerned about grinding ingredients; since they only permitted him to soak them before Shabbat, there is a reminder.

How do we know that saving lives overrides Shabbat?

18. Talmud, Yoma 85a-b

נשאלה שאלה זו בפניהם: מניין לפקוח נפש שדוחה את השבת?
נענה רבי ישמעאל ואמר: אם במחירת ימצא הגנב. ומה זה, שספק על ממון בא ספק על נפשות בא, ושפיכות דמים מטמא את הארץ וגורם לשכינה שתסתלק מישראל - ניתן להצילו בנפשו, קל וחומר לפקוח נפש שדוחה את השבת...
נענה רבי אלעזר ואמר: ומה מילה, שהיא אחד ממאתים וארבעים ושמונה איברים שבאדם - דוחה את השבת, קל וחומר לכל גופו - שדוחה את השבת.
רבי יוסי ברבי יהודה אומר: "את שבתתי תשמרו" יכול לכל - תלמוד לומר "אך" - חלק.
רבי יונתן בן יוסף אומר: כי קדש היא לכם - היא מסורה בידכם, ולא אתם מסורים בידה.
רבי שמעון בן מנסיא אומר: ושמרו בני ישראל את השבת, אמרה תורה: חלל עליו שבת אחת, כדי שישמור שבתות הרבה.
אמר רב יהודה אמר שמואל: אי הואי התם הוה אמינא: דידי עדיפא מדידהו, וחי בהם - ולא שימות בהם.
אמר רבא: לכולהו אית להו פירכא בר מדשמואל דלית ליה פרכא.

The question was asked before them: How do we know that saving lives overrides Shabbat?

Rabbi Yishmael responded: "If the thief is found in the tunnel. (Shemot 22:1)" This person may have come [merely] for property and may have come for lives, and bloodshed contaminates the land and causes the Shechinah to leave Israel, and yet one may save him with his life, how much more so does saving lives override Shabbat...

Rabbi Elazar responded: Circumcision is for one of a man's 248 *eivarim* and it overrides Shabbat. How much more so would his entire body override Shabbat.

Rabbi Yosi b'Rabbi Yehudah said: "Guard My Shabbatot (ibid. 31:13)" – I might think in all circumstances, and so it teaches "Only [guard My Shabbatot]" to split it [that in some circumstances Shabbat is overridden].

Rabbi Yonatan ben Yosef said: "For it is holy for you (ibid. 31:14)" – it is given into your hands, you are not given into its hands.

Rabbi Shimon ben Menasya said: "And the Children of Israel shall guard Shabbat (ibid. 31:16)" – The Torah said: Desecrate one Shabbat for him, so that he will observe many Shabbatot.

Rav Yehudah cited Shemuel: Had I been there, I would have said: Mine is greater than theirs! "And you shall live by them (Vayikra 18:5)" – and not to die by them.

Rava said: All of them could be countered, except Shemuel's which has no counterargument.